

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Sectio III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

Binsfeld.
in d. l. eo-
rum. q. 3.
b. in l. eius-
leg. Corin-
de scar.
dem. D. ad
c. libr. 5. re-
cept. ser. i.
tit. ad leg.
Corn. de
scar.
d. libr. 1. q.
iur. ca. 16.
num. 1.
c. l. nemo
aruspicem.
Et ibi Dd.
C. de ma-
lef. Et ma-
the. Et sic
intell. Me-
noch. de
arbit. cas.
388 nu. 5.
farg. l. 1. §
ex. Sena-
ruse. D. a.
leg. Corn.
de scar. Et
ibi Bar. Et
Maroch.
d. cas. 3. §.
num. 7.

de Marfil. Insignis Criminalium iudiciorum tractator b. tum, si ob malum finem præbuit philtum (utpote causa abortus, vel illiciti amoris) siue tum adhibita sint artes magicæ siue non, mortis reus censetur, ex communi sententia iuris interpp. *argum. d. §. qui abortionis*, quod & olim prudentum opinione receptum Iul. Paulus tradidit c. neque id acerbum debuit videri Antonio Guiberto d. dignum enim plane supplicio malus adeo animus, fini improbissimo, per summum periculum & pessimum exemplum studens. Quod si non dedit ob malum finem, sed bonum (ut puta ad arcendam scæminæ sterilitatem, ad conciliandum mariti animum à se immerito alienatum,) tunc si accessit ars magica, adhuc punienda est audacia lethali supplicio capitale est enim his uti artibus esse vero non adhibuit quicquam magicum, sed naturalibus vta fuit, quæ putabat non nocitura, extra ordinem nitius punienda est, citra mortem. Hæc veritas, si desit hærelis suspicio: hæc accedente, quid dicendum, videbitur. *d. feci. 16.*

Hum. nam vindictam præuenit aliquando diuina ultio. Siffridus presbyter, in Chron. suo narrat ann. 1260. accidisse, ut adolescens quidam in Misnia, ut suis potiretur amoribus, à Mago in locum adiuam desertum deduceretur: cui cum spectum, puella illius quam amabat imagine, per malefici incantationes se obtulisset: amator ille perditus, manum ei porrigens, à malo demone parietibus alliditur, & miserabilem in modum necatur: qui eius quoque cadaver tanto in Magum impetu proiecit, ut semianimis longo tempore iacuerit.]

Inunc & animam committe ignibus doloso hoc pulueris magici man-

telio contectis. Nonne potius audiendus Phocylides: qui cecinit, omnino fugiendas amatorias incantationes & philtura: idque verum, etiam quoad coniuges, quia etiam si conciliarent amorem (quod nunquam vel raro contigit) tamen semper, ut minimum, reddunt debilem, attonitum, & mentis emoræ: quemadmodum piscibus (acuta & apta est Plutarehi g similitudo) accidit, qui nõ retibus vel hamis, sed medicamentis capiuntur.

SECTIO III.

Restat de remedijs videamus. & constat, ex dictis, inutilia esse antidota contra philtura, & remedia illa Gentilium: quæ per incantationes aut lustrationes quasdam fiebant: quæ Christianis etiã profus illicita sunt. Virgil. 4. Æneid.

Hæc se carminibus promittit soluere mentes

Quas velis, astalys diras immittere curas.

vere dicit. *promittere*, nec enim præstabat. Tibullus lib. 1.

Quid credam? nempe hæc eadem se dixi amores

Cantibus aut herbis soluere posse meos.

Et me lustrauit redis, & nocte serena

Concidit ad magicos hostia pulla Deos,

Non ut totus abesset amor, sed mutuus esset,

Orabam: nec te posse carere velim.

Putabant enim his lustrationibus alterutrū euenire, vel ut amore liberarentur, vel votis potirentur. Nemesianus, inducit pastorem quærentem hæc omnia sibi in casum cecidisse:

Quid

Quid prodest quod me peregrini mater
Amynta

Ter vitis, ter fronde sacra, ter thure
vapore.

Lustrare, cineresque auersa effudit in
annem,

Incedens viuo crepitantes sulphure lau-
ros,

Cū sic in Meroen toris miser ignib. arsit:

Virtas intellige funesti viri, vt di-
ctum superius. Omisit & aquæ asper-
sionem, de qua Propert. lib. 3. loquens
de amore:

Quod mihi non Patrij poterant auerre-
re amici,

Eluere aut vasto Thessala saga ma-
ri.

Putauit vir doctus etiā ebris & la-
minis vlos pro periaptis contra magi-
cas deuotiones (quod nō negandum)
& probat his Arnobij verbis, *Aduersus*
ictus noxios & venenatos colubrarū mor-
us remedia saepe conquirimus, & protegi-
mus nos laminis, Psyllis, Maris ventibus,
aliisque institoribus, atque planis] sed
fortassis illic pro laminis, corrigendū,
lamidis (vt olim Franc. Bentius noster
censuit) qui autem, *Lamida*, docuit Pe-
trus Victorius lib. 13. variar. lect. c. 15.
nempe aruspices nugacissimi.

Hanc secuti opinionem gentilium
videntur, non Eunapius modo, in *vita*
Edesi, de illa quam magus Philome-
tor. in amorem pellexerat, magus ye-
ro Maximus amore soluit; & Plin. sed
& Pōponat. homo male Christianus.
Opus est antidotis distinctione, si na-
turalia tantum sunt medicamēta, ma-
niam purgantia & ardorem libidinis
temperantia (vt agnus castus & hu-
iusmodi) dummodo noxia non sint E
valetudini, licebit eis vt. 2. si vero du-
bitetur num insit illis vis naturalis, an
vero sint mere superstitiosa remedia;

A tunc iis abstinendū. tale quod de Scy-
thica seu Promethæa herba refert Pro-
pertius; quod de insperso corpori pul-
uere, in quo se mula volutauerit, vel
hirci vrina bibita, vel rubeta in corio
pecoris recentis alligata, & de virga
lupi Plinius & Pōponat. h tradidere.

3. si moraliter improba sunt remedia,
plane vitāda & vetita sunt, tale reme-
dium Crateris apud Laertium, scil. sui
suspendium; talia Rasis ac Pauli Ægy-
netæ licentiosa balnea, tripudia, com-
messationes, & quæ se qui solent dete-
riora: tale etiam illud Faustine, quo v-
sus M. Antonin. Philosophus; qui gla-
diatorem eius adulterū occidi iussit,
& illam incedere inter caput & col-
lum. Quarto si sit admixta superstitio

B tunc pertinent ad vanam obseruan-
tiam, de qua 2. p. huius libri agendum, si
vero dæmonis pactū interuenit, per-
tinent ad dæmoniacam Magiam, de
qua dictum, lib. 2. Quinto optima
sunt remedia Christiana, tum illa quæ
contra cuncta maleficia vim habent,
Ecclesiastica; de quibus agendum, lib.
11. tum etiam quædam moralia, qui-
bus caro maceratur & concupiscētia
domatur; vt opera pœnitentiæ, humi-
cubationes, cilicia, flagella, ieiunia:
his interdum etiā sub mortali, si ma-
gna necessitas, homines vt tenentur,
vt & aliis quæ partim in omittendo,
partim in committendo posita. In om-
mittendo, vt vitare conspectum rei a-
mata; & ocium, & alia libidinis irrita-
menta, de quibus optime Helinādus
differuit. k Vis extinguere libidinē:
(ait) amone ligna de igne si stridet in-
cendium ligna innumerabilia sunt,
potissima autem,

C Ocia, segnities, somnus, caro, scēmi na, vi-
num,
Prosperitas, ludus, carmina, forma, puer.

D h Plin. lib. 28. 32. & 39. Pompo-
na li de in-
cantat. La-
ert. lib. 6.
i Capito-
li Suidas.
k habes a-
pud D An-
ton lib. 6.
histo Sum.
111 13. c. 6.
§ 4.

Ocia, segnities, somnus, caro, scēmi na, vi-
num,

Prosperitas, ludus, carmina, forma, puer.

De primo est illud SS. in desideris est
omnis ociosus. & Ouidii.

Ocia sitollas, perire cupidinis arcus,
Despectaque iacent. & sine luce fa-
ces.

De 2. dicit Martialis.

Queritur, Aegyptius quare sic factus a-
dulter?

In promptu causa est, desidiosus erat.

De 3. canit Dionysius Cato, in distych.
Moral.

Plus vigila semper, nec somno deditus
esto.

Nam diuturna quies vitiiis alimenta mi-
nistrat,

De 4. ait Apostolus: Bonum est non
manducare carnes,

De 5. ait Helinand. mulier dicitur à
molliendo, vt & malleus, quia sicut faber
per malleum mollit ferrum: sic diabolus per
mulierem, mollit & malleat vniuersam ter-
ram, D. Hieron. Ferreas mentes libido do-
mar. Claudian.

Ferrea laesciuis mollescunt corda sagit-
tis.

De 6. Apostol. Nolite inebriari vino,
in quo est luxuria. Virgil.

Et Venus in vniuersis, ignis in igne furit.

De 7. Ovidius.

Luxuriant animi rebus plerumque se-
cundis.

Salomon in Proverbiis. Prosperitas
stultorum eos perdet. Diu. Augustinus:
Secunda res Sapientum animos fatigant:
plus obsuerunt Salomoni, quam profuerit
ipsa sapientia, contra aduersitas aliquan-
do retrahit à peccatis. Ideo ait Domi-
nus Osee 2. Sepiui aures tuas spinis,
vt semitas tuas non inuenires, & post ama-
tores tuos non curreres, Spinæ sunt ad-
uerfa.

De 8. Iudi, nomine iocum intelligit
omnem, mœstitia enim libidini repu-
gnat, teste poeta.

Non solet in mœstos illa venire tho-
ros.

De 9. carminis, nomine, omne me-
los musicum comprehenditur, siue
voce, siue instrumentis fiat. Elai. Cy-
thara, & lyra, & tympanum, & tibia,
& vinum, in conuiuiis vestris: hinc, &
opus Dei non respicitis. addit Helinand.
Difficile inuenitur aliquis lenis vocis &
grauis vita: quippe cum vocis lenitas
cantum desideret, vita grauitas plan-
ctum.

De 10. est illud.

Rara est concordia forma atque pudici-
tia.

& illud,

Lis est cum forma magna pudici-
tia.

De 11. ait Helinandus: Quantum
enim periculi sexus adfert in muliere,
tantum atas in puero, periculosa est a-
tas pueri, periculosior societas, pericu-
losissima vero familiaritas. Vnde legi-
tur in vitis patrum: Non habendam
familiaritatem, cum foemina, puero, vel
heretico. Haec tenus ex Helinando An-
toninus.

In faciendo consistunt; occupatio
mētis in curis grauioribus; cogitatio
mortis & inferni, lectio bonorum li-
brorum, preces ad Deum fufæ, im-
plorata auxilia Beatorum, & Angelo-
rum, & maxime Beatissimæ Deipa-
ræ Mariæ: quæ, vt castitatis amantif-
sima, summo opere desiderat homines
hac spurci amoris lue liberare. Vtile
quoque frequenter meditari, non ex-
ternam illam, & perituram cito spe-
ciem, quæ fragilis, caduca, saepe
mendosa & fucata, & falsis tantum
lenociniis adumbrata: sed rimari co-
gitatione internam & profundiore
corporis constitutionem, quid illa
fuit, antequam nasceretur? stilla se-

minis

minis spurci & olidi, quid nunc est? A
 faccus stercoreum. aufer cuticulâ pel-
 liculam, quid illa tetrius aut horri-
 bilius: quid cadaueri propius? ster-
 quilinium niue contextum albet. sol-
 uantur niues: *pax; pax naribus & ocu-
 lis;* clamabunt omnes, & diffugient;
 Niue fugacior est forma. non liqua-
 tur, sed vanescit. illam aqua excipit;
 hæc quid nisi deformitas & formido,
 qualis mormolycii? cum anima diffu-
 gerit, quid futura hæc siue Lais, siue
 Helena? esca vermium, cadauer pu-
 tridum, fœtens, tabe dissoluedum,
 ex cuius spinæ medulla serpens terri-
 bilis enascetur. Hoc amem, hoc de-
 peream! Narrat Suidas de Hypatiâ
 Alexandrinâ: eam cum consilio ne-
 quiret auditoris adamantis, importu-
 nam sollicitationem abrumpere: pâ-
 niculos ei suos, fluore menstruo ma-
 culatos, obiecit: *Hoc (inquiens) est
 adolescens, quod amas: nihil autem pul-
 chrum.* Appa & Gela Foroiulienfis du-
 cis Gisulfi filie, carnis putridæ sub ma-
 millis positæ odore, suam defendere
 castitatem. Barbari enim natura ita
 fœtere Longobardorû mulieres opi-
 nati intactas reliquere. (*Annal. Boior.
 lib. 3. & Anton. Bonfin. lib. 8. Rerum Hun-
 garicar. Decad. I. Sed & Thom. Cantip-
 ratens. piium quendam virum, cum
 cogitationes importunas, cuiusdam
 mulierculæ, formosæ dum viueret,
 animo abigere non posset: sepulchrû
 narrat eius aperuisse, & amplexum
 cadauer tabidum, faciem faciei eius
 contaminatæ tabe, vermibusque im-
 posuisse, & in hoc fœtore volutarum
 ore: donec fœtor & horror, omnem
 libidinis memoriam superassent.*)

E
 Quâto efficacius hoc, illo ridiculo,
 & quod nisi præfata lectoris venia,
 nequit referri, quod Hieronymus

Cardanus præscribit: eum, qui (sic ait)
*stercora recentia amica in suo ponat cal-
 ceo, & calcem statim induat, amore libe-
 randum.* vtatur ille suo remedio. apa-
 ge has sordes. equidem tetro odore
 amorem cum fastidio commutandum
 crediderim, quamdiu fœtor durabit:
 post, nescio: nisi quis mentem simili-
 bus (quas dixi) cogitationib. muniat,
 armetque. His remediis cõtinentur,
 quæ ex Auicenna Niderius posuit
 excepto sexto, quod ipsemet fatetur
 sepe non proficere.

a lib. 2. de
 varietat.

b li olim
 Formica-
 rii.

QVÆSTIO IV.

De maleficio hostili.

H
 Hostile, vocatur, quicquid in bo-
 nis animi, corporis aut fortunæ
 damnum infert, aut aptum est infer-
 re, aut idcirco adhibitum fuit à male-
 fico vt inferret: primum actu, secun-
 dum potestate, tertium intentione
 huiusmodi est, quæ in his interueni-
 unt, vt plurimum sunt frigida, amara,
 noxia, & naturæ humanæ hominum-
 que salutis contraria: ideo, *venena ma-
 la,* vocari vult e Grillan. contra quam
 in amatorio, in quo censet, vt pluri-
 mum interuenire, res calidas, dulces,
 amœnas homini, & coadiuantes na-
 turalem calorem & potentiam luxu-
 riandi, & ideo à lege hæc vocari, *bona,*
 vel, *non mala venena,* quia non sunt
 instituta hominis necædî causa: d hæc
 perpetuo vera non esse, facile credet,
 qui præcedentem quæstionem accu-
 rate legerint. De præcipuis ergo hosti-
 lis maleficii generib. nunc agamus, &
 quia proluxa atque varia disputatio
 est, in suas sectiones eam
 partiamur.

A

c q 3 n. 25

d l. 3 s hæc
 aditæ D.
 ad l. Corn.
 de sicar.